MAATALOUSVUOSI 2014

Monen viljelijän toteamus kesän jäljiltä on ollut, että ihme kun tämänkin verran saatiin. **JUHANI LAIHIA, IMATRA**

KARI SALONEN

Talvi oli osassa maata lähes lumeton, joten toukotöihin päästiin monin paikoin huhtikuun puolivälissä. Säät huononivat toukokuussa ja keskeyttivät kylvöt. Pahimmillaan märkyys venytti kylvöjä pitkälle kesäkuuhun. Kuvassa äestystä 22.4. Orimattilan Artjärvellä.

ARI NAKARI

Juhani Laihia Imatralta kertoo, että toukokuussa alkaneet sateet haittasivat kylvöjä. "Kylvöjä yritettiin tehdä sateiden välissä, mutta huomattava osa kylvöistä siirtyi kesäkuulle ja osa kylvettiin kahteen tai jopa kolmeenkin kertaan." Kuva Lappeenrannasta 2.6.

KARI SALONEN

Syysviljat saatiin korjattua ennen elokuun sateita, joten niiden laatu oli pääosin hyvä. Ypäjäläinen Heikki Perho syysvehnälohkollaan tyttäriensä Meerin ja Liinan kanssa 18.7.

Kasvukauteen osuivat sääilmiöiden ääripäät

Hellettä, kylmyyttä, kaatosadetta ja kuivuutta. Kasvukauteen mahtuivat tänä vuonna lähes kaikki säiden ääri-ilmiöt.

"Sääolosuhteet Etelä-Karjalassa olivat vähintään erikoiset", luonnehtii taakse jäänyttä kasvukautta **Juhani Laihia** Imatralta.

"Monen viljelijän toteamus kesän jäljiltä on ollut, että ihme kun tämänkin verran saatiin. Niin epätoivoiselta kevät näytti."

Kasvukaudelle kertyneistä hankaluuksista huolimatta viljasadosta tuli tänä vuonna kutakuinkin keskiverto, kertoi maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike kuukausi sitten, 27.11, julkaisemassaan ennakkosatotilastossa.

Myös sadon laatua voi luonnehtia samoin sanoin, tiedotti Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, niin ikään 27.11.

Keskivertovuoteen mahtuvat kuitenkin ääripäät ja kaikkea siltä väliltä, sekä onnistumisia että epäonnistumisia.

Kokosimme katsauksen tämän vuoden kasvukaudesta kysymällä MTK-liittojen väeltä näkemyksiä heidän omilta alueiltaan.

Ennätyksiä rikottiin alkukeväällä

Kevät alkoi monin paikoin ennätyksellä. "Monella tilalla ennätysaikaiset kylvöt, jopa pääsiäispyhinä aloitettuja", kertoo toiminnanjohtaja **Markku Pärssinen** Satakunnasta. "Eräät lopettivat kylvönsä vappuun mennessä."

Aikaisessa oltiin toiminnanjohtaja **Yrjö Ojaniemen** mukaan myös Etelä-Pohjanmaalla.

Toisaalta Keski-Suomessa kevättä leimasi kylmyys, kertoo **Jarkko Pakkanen** Jyväskylän Puuppolasta. "Maan kosteusolosuhteet olivat erittäin hyvät muokkausta varten ja maan lämpötila oli yllättäen reilusti ilmaa korkeampi."

Kaakkois-Suomessa kylvöt keskeytyivät 5.5. lumisateeseen, minkä jälkeen niitä jatkettiin vesisateiden lomassa pitkälle kesäkuuhun, kertoo Juhani Laihia.

"Kylvöaika normaali, jonka jälkeen mursky, sateet ja tosi kylmää", toteaa puolestaan **Martti Mäkelä** Pihtiputaalta.

Kevään etumatkasta normaaliin aikatauluun

Aikaisen kevään tuoma etumatka suli jo toukokuussa.

"Kylmä kesäkuu huipentui juhannuksen tienoilla hallaöihin", toteaa Ojaniemi. "Juhannuksena oli kylmempää kuin edellisenä jouluna."

Kylmän jakson myötä kasvukausi "ei jäänyt jälkeen mutta ei oltu edelläkään tavanomaisesta", toteaa Pärssinen.

Toisaalta "kasvinsuojelu oli kesäkuun epävakaisten säiden vuoksi lähes mahdotonta", toteaa **Arvo Leppänen** Konnevedeltä.

Tai kuten **Matti Seitsonen** toteaa, "pitkä kylvökausi aiheutti sen, että myös ruiskutuskausi oli pitkä".

Heinäkuun helteistä oli kasveille sekä hyötyä että haittaa. Toisaalta hellejakso joudutti kasvua, mutta pudotti satoja entisestään, toteaa Laihia.

Pakkanen lisää, että ajoissa kylvetyt viljat eivät kärsineet kuivuudesta helteistä huolimatta.

Sade sotki hyvin alkaneet puinnit

"Viljat ehkä tuleentuivat heinäkuun helteen seurauksena hieman liian nopeasti", arvioi Ojaniemi. "Puintien alkaessa puintisäät ja siten puintikosteudet olivat erinomaiset."

Syysviljat saatiin puitua pääosin hyvällä kelillä, mutta lähes yhtä jalkaa kevätviljojen puintien kanssa alkoivat sateet. Lähes joka päivä satoi ainakin jonkin verran elokuun loppuun asti.

"Monilla tiloilla vehnäsadon laatu heikkeni alle leipäviljarajan", Pärssinen toteaa.

Poutaantuminen koitti Pärssisen mukaan viime hetkilla, ja koko syyskuu oli erinomaista korjuusäätä.

"Korjuu sujui hyvin sitten, kun töihin viimein päästiin", luonnehti Leppänen.

Puintien lisäksi säät suosivat muita syystöitä, kuten kyntöjä. "Kaunista säätä oli hyvin pitkään", toteaa Ojaniemi.

JUHANI REKU

Kuvat kertovat kasvukauden tunnelmista

MT seurasi jälleen tämän vuoden ajan kasvukauden tapahtumia luonnon heräämisestä viimeisiin kyntöihin asti eri puolilla maata. Liikkeellä olivat MT:n toimittajat ja kuvaajat, ja näistä hetkistä osa on taltioituina oheisissa kuvissa. **JUHANI REKU**

SAMI KARPPINEN

Nurmet talvehtivat kohtuullisen hyvin lähes koko maassa. Pekka Räihälä tutkaili kasvua 13.5. Viitasaaren Huopanassa.

KARI SALONEN

Kanta-Hämeessä koneita oli huhtikuun toiseksi viimeisellä viikolla vielä vähän liikkeellä. Orimattilan Artjärvellä lannoitettiin peltoa 22.4.

ARI NAKARI

Märkyys haittasi kylvettyjen peltojen itämistä pahoin erityisesti Itä- ja Kaakkois-Suomessa. Juha ja Virve Montonen tuskailivat ohrapellon märkyyttä 2.6. Lappeenrannassa.

SAMI KARPPINEN

Kylmyys ja sateisuus vaikuttivat kesän nurmisatoihin jossain määrin epäedullisesti, toteaa Yrjö Ojaniemi Etelä-Pohjanmaalta. Kuvassa Ismo Palonen paalaamassa säilörehua Timo Hirven pellolta Laukaassa 11.6.

Paisuva sato ja Ukraina heittelivät viljamarkkinoita

Viljamarkkinoilla kulunutta vuotta hallitsivat maailman suuri sato ja Ukrainan kriisi.

Kriisi kärjistyi ensimmäisen kerran kevättalvella, kun Venäjä liitti Krimin itseensä.

Tällöin alkoivat epäilykset kriisin vaikutuksista Ukrainan ja Venäjän viljan laivauksiin sekä heiluvien valuuttakurssien vaikutuksista maiden viljelijöiden käyttäytymiseen.

Kriisi ei juuri vaikuttanut viljelyyn Ukrainassa ja Venäjällä tänä kesänä. Molemmissa maissa korjattiin suuret sadot.

Syksyllä jyrkkä lasku

Toukokuussa viljojen hinnat alkoivat painua, kun satoennusteet kasvoivat lähes kaikkialla.

Syksyn saapuessa ja sadonkorjuun edetessä viljapörssit kääntyivät jyrkkään laskuun. Maailman satoarviot nousivat ennätysluokkiin ja yhdessä edellisen kauden huippusadon kanssa varastot kasvoivat. Alimmillaan hinnat kävivät syys–lokakuun vaihteessa.

Tietojen tarkentuessa nousivat esiin huolet sadon laadusta. Muun muassa Ranskassa kärsittiin mittavia laatutappioita vehnällä. Sama koettiin myös Suomessa.

Ukrainan kriisin kärjistyminen syksyllä heilutti hintoja useasti.

Lisää vahvistusta hinnoille toivat loppusyksystä arviot, joiden mukaan Venäjän syysvehnät voivat kärsiä kovia talvituhoja kuivan syksyn jälkeen.

Vienti vetää

Venäjä on vienyt syksyn aikana kolmanneksen enemmän viljaa kuin edellisellä satokaudella. Koska maa haluaa täyttää varmuusvarastojaan, vientiä yritetään rajoittaa.

Kurssilaskun takia viljelijät eivät kuitenkaan ole Venäjällä halukkaita myymään viljaa.

Euroopassa vehnän vienti on vetänyt edellistä vuotta vilkkaammin, vaikka viennin ennakoitiin vähenevän.

Kannattavuus pohjilla

Hinnat nousivat joulukuuhun mennessä lähelle viime vuosien keskiarvoa.

Suomalaiset viljojen hinnat ovat kuitenkin pysyneet kaukana Itämeren eteläisiden hintakehityksestä. Suomalainen viljelijä sai joulukuun alussa tonnista leipävehnää, rehuohraa ja suurimokauraa karkeasti 40–50 euroa tonnilta vähemmän kuin saksalainen virkaveli.

Loppuvuodesta katseet ovat kääntyneet viljamarkkinoilla jo tulevaan vuoteen. Seuraavan satokauden odotukset ovat alkaneet ohjata hintoja entistä enemmän.

Viljanviljelyn kannattavuus aleni Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n laskelmien mukaan edellisestä vuodesta, vaikka se oli heikko jo silloin.

Viljanviljelyn kannattavuuskerroin on tänä vuonna alustavien laskelmien mukaan 0,10. Viljelijä saa siis 10 prosenttia palkka- ja korkovaatimuksestaan.

2000-luvulla huonompi on ollut ainoastaan vuosi 2009, jolloin kerroin meni miinukselle.

TUURE KIVIRANTA
VEIKKO NIITTYMAA

Vehnän tuottajahinta

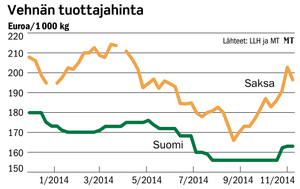

MAATALOUSVUOSI 2014

Puintien alkaessa puintisäät ja siten puintikosteudet olivat erinomaiset. **YRJÖ OJANIEMI**

KARI SALONEN

Irmeli Vinnikaisen porkkanat kasvoivat Forssassa komeasti, mutta yleisesti varastoporkkanan sato jäi keskinkertaiseksi. Kylmyys, kuivuus ja helle piinasivat myös muita juureksia ja avomaanvihanneksia eikä huippusatoihin ylletty.

MARKKU VUORIKARI

Kasvukauden poikkeustilmiöihin kuului perunan poikkeuksellisen myöhäinen kukinta. Köyliöläinen perunanviljelijä Veli-Matti Syrilä esitteli kukkivaa tärkkelysperunakasvustoa 16.9.

MARKKU VUORIKARI

Syysviljat saatiin puitua hyvän sään aikana, mutta elokuun puolivälissä puinnit keskeytyivät lähes koko maassa yli viikoksi rankkojen sateiden vuoksi. Mikko Helin pui sateen alta ohraa Nurmijärvellä 18.8.

Ruokaperunan ala kutistui, samoin varastomäärä. Olavi Pirkola avusti veljenpoikaansa Keijoa perunannostossa Tyrnävällä 8.9.

SAMI KARPPINEN

Öljykasvien viljelyala kutistui tänä vuonna ennakoidusti, samoin hehtaarisato ja niiden myötä myös kokonaissato. Juha Selkee arvioi 10.9. omaa rypsikasvustoaan Ruovedellä. Puimatta oli enää 16 hehtaaria rypsiä.

SATU LEHTONEN

Elokuun runsaat sateet olivat kohtalokkaita isolle osalle Suomen leipäviljaksi tarkoitetusta kevätvehnäsadosta. Sakoluvut romahtivat, kun kypsynyt, sateiden kastelema vilja pääsi itämään. Kuva Varsinais-Suomesta 31.8.

PEKKA FALI

MARKKU VUORIKARI

Toisin kuin suuressa osassa Eurooppaa, Suomessa viljellään maissia säilörehuksi melko vähän. Tänä vuonna ala oli alle tuhat hehtaaria. Pälkäneläisen Kalle Rönnin korjuukone silppusi kuhmoislaisen Tapio Helinin maitotilan maissipellon kasvustoa 30.9. Satoa pellolta kertyi runsaat 30 tonnia hehtaarilta.

MARKKU VUORIKARI

Ukrainalainen Boris Khalimon poimi syyskuussa omenoita Timo Krappen tilalla Lohjansaaressa. Koko maassa omenasatoa kertyi viisi miljoonaa kiloa. Mansikoita kerättiin 11 miljoonaa kiloa ja puutarhavadelmia 600 000 kiloa.